

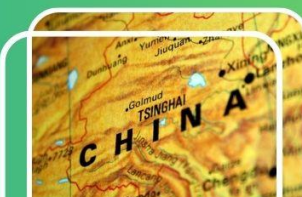

Bài nghiên cứu:
**Thị trường Trung Quốc
và các chính sách phát triển**

Người thực hiện:
Hoàng Vĩ Hữu

TP.HCM, tháng 10/2024

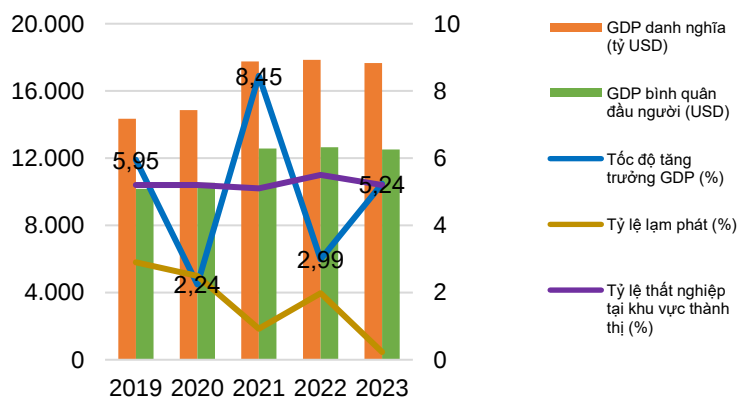

Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa

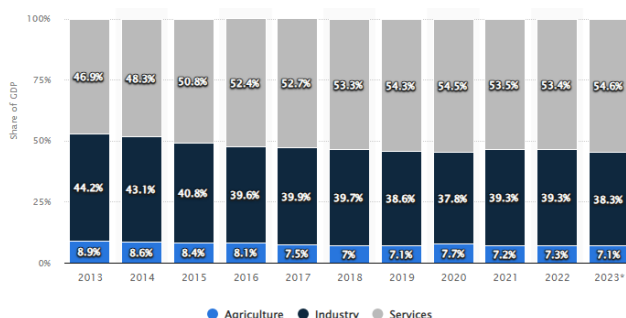
- Thủ đô: Bắc Kinh
- Múi giờ: Bắc Kinh (GMT+8)
- Đơn vị tiền tệ: Nhân dân tệ - renminbi (RMB) - ¥

- **Diện tích:** 9,596,960 km² (lớn thứ 4 thế giới). Nằm ở khu vực Đông Á, giáp với Biển Hoa Đông, Vịnh Triều Tiên, Biển Hoàng Hải và Biển Đông, nằm giữa Bắc Triều Tiên và Việt Nam. Trung Quốc có đường biên giới với 14 quốc gia và lãnh thổ, bao gồm Việt Nam.
- **Dân số:** Hơn 1,4 tỷ người. Phần lớn dân cư tập trung ở nửa phía đông; phía tây là vùng núi và sa mạc rộng lớn nên vẫn còn thưa thớt dân cư. Mật độ dân số cao tập trung dọc theo các thung lũng sông Dương Tử và Hoàng Hà, đồng bằng sông Tây Giang, lưu vực Tứ Xuyên (quanh Thành Đô), Bắc Kinh và vùng lân cận, khu công nghiệp xung quanh Thẩm Dương.
- **Điều kiện tự nhiên:** Lãnh thổ Trung Quốc phần lớn là núi, cao nguyên, sa mạc ở phía tây; đồi, đồng bằng và châu thổ ở phía đông. Khí hậu đa dạng, từ cận nhiệt đới ẩm ở phía nam kéo dài tới cận Bắc Cực ở phía bắc. Khoáng sản đa dạng, phong phú, nhiều loại có trữ lượng lớn (than, các quặng kim loại màu, đất hiếm, quặng kim loại đen, các khoáng sản phi kim loại).
- **Văn hóa xã hội:** có 56 dân tộc (dân tộc Hán: 91,1%, các dân tộc khác 8,9%). Chủ yếu không theo tôn giáo (52,1%) và văn hóa dân gian. Ngôn ngữ chính thức là tiếng Quan Thoại theo phương ngữ Bắc Kinh (Mandarin Chinese).
- **Cơ cấu hành chính:** Trung Quốc là quốc gia đơn đảng, do Đảng Cộng sản Trung Quốc lãnh đạo. Hệ thống đơn vị hành chính gồm 4 cấp với 22 tỉnh; 5 khu tự trị (Nội Mông, Tây Tạng, Ninh Hạ, Tân Cương, Choang Quảng Tây); 4 thành phố trực thuộc trung ương (Bắc Kinh, Thiên Tân, Thượng Hải, Trùng Khánh) và 2 khu hành chính đặc biệt (Hong Kong, Ma Cao).

Một số chỉ tiêu kinh tế của Trung Quốc giai đoạn 2019-2023

Về kinh tế, trong giai đoạn 2019-2021, GDP của Trung Quốc liên tục tăng trưởng với tốc độ khá ấn tượng, cho thấy nền kinh tế lớn thứ hai thế giới vẫn duy trì được đà phát triển mạnh mẽ. Đến giai đoạn 2021-2023, GDP của Trung Quốc có dấu hiệu chững lại và giảm đáng kể so với giai đoạn trước đó, do hậu quả từ cuộc chiến thương mại Mỹ - Trung 2018, bong bóng bất động sản và quá trình chuyển đổi mô hình tăng trưởng.

Về cơ cấu kinh tế, Trung Quốc theo cơ cấu kinh tế dịch vụ - công nghiệp - nông nghiệp, với đóng góp của dịch vụ trong GDP ngày càng tăng qua các năm. Năm 2023, tỷ trọng các ngành kinh tế của Trung Quốc lần lượt là dịch vụ - 54,6%; công nghiệp - 38,3% và nông nghiệp 7,1%.

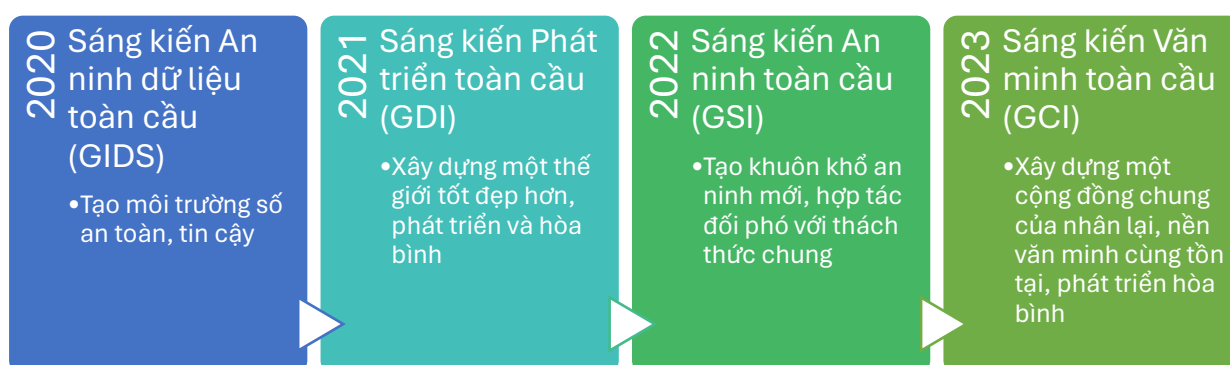
Nguồn: Statista, 2024.

❖ Sáng kiến Vành đai và Con đường (Belt and Road Initiative - BRI)

Sáng kiến được khởi xướng vào tháng 9/2013 nhằm xây dựng các cơ sở hạ tầng kết nối lục địa Á-Âu và châu Phi. Sáng kiến này bao gồm 3 trụ cột chính: **(i)** Con đường tơ lụa; **(ii)** Con đường tơ lụa trên biển; **(iii)** Con đường tơ lụa kỹ thuật số. BRI đã góp phần mở rộng các mối quan hệ thương mại song phương của Trung Quốc. Tính đến tháng 10/2023, Trung Quốc đã ký kết hợp tác BRI với **151 quốc gia**. Tổng sản phẩm quốc nội (GDP) của tất cả các nước tham gia đạt 41.000 tỷ USD. **Cơ sở hạ tầng** là một trong những trụ cột chính của BRI. Với tiềm lực kinh tế mạnh mẽ, Trung Quốc đã tận dụng cơ hội từ nhu cầu đầu tư của các nước châu Á để trở thành nhà đầu tư hàng đầu vào các dự án cơ sở hạ tầng trên toàn cầu thông qua BRI. Trong 10 năm đầu tiên triển khai BRI (2013-2023), Trung Quốc đã ký kết các thỏa thuận đầu tư và xây dựng trị giá khoảng 1.000 tỷ USD với các quốc gia tham gia.

❖ Bốn sáng kiến toàn cầu

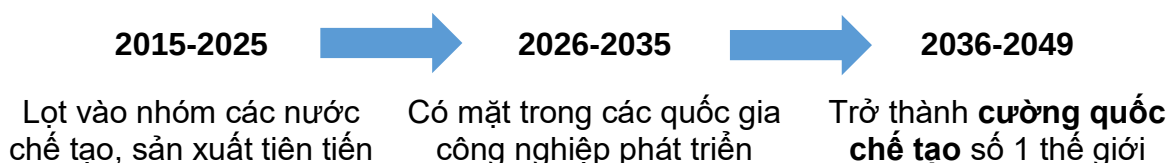
Trung Quốc đã chủ động đưa ra hàng loạt sáng kiến toàn cầu nhằm định hình lại trật tự thế giới và tăng cường sự ảnh hưởng của mình đối với thế giới và các quốc gia khác. Trong giai đoạn 2020 - 2023, Trung Quốc đã công bố **04 sáng kiến** quan trọng:

❖ Kế hoạch Made in China 2025 (MIC25)

Made in China 2025 là chiến lược Trung Quốc đề ra để “lột xác” ngành công nghiệp của mình. Thay vì chỉ là “công xưởng sản xuất của thế giới”, Trung Quốc hướng tới mục tiêu trở thành một cường quốc công nghệ hàng đầu, tự chủ trong sản xuất các thiết bị công nghệ cao cấp và tạo ra những thương hiệu toàn cầu.

Lộ trình phát triển và 10 lĩnh vực công nghiệp trọng điểm của MIC25

Nguồn: Viện Nghiên cứu Đông Bắc Á.

Việc lựa chọn **10 ngành công nghiệp trọng điểm** trong Kế hoạch MIC25 thể hiện tầm nhìn xa của Trung Quốc. Các ngành này không chỉ phù hợp với xu hướng phát triển chung của thế giới, đặc biệt là cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và xu hướng chuyển đổi sang năng lượng xanh, hướng tới phát triển bền vững, mà còn đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của thị trường nội địa và quốc tế. Việc phát triển các ngành công nghiệp này cũng nhằm mục tiêu giảm sự phụ thuộc vào nguồn cung cấp từ nước ngoài, góp phần đảm bảo an ninh quốc gia của Trung Quốc.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Công Thương, Báo cáo xuất nhập khẩu các năm 2019-2023.
2. Các công cụ phân tích thị trường của ITC: Trade Map, Export Potential Map, MacMap
3. Cơ sở Dữ liệu Thương mại Việt Nam (VNTR)
4. Cổng thông tin điện tử Bộ Công Thương
5. Cổng thông tin điện tử Bộ Kế hoạch và Đầu tư
6. Cổng thông tin điện tử của Tổng cục Hải quan
7. Cổng thông tin điện tử Trung tâm WTO và Hội nhập, VCCI
8. Cổng thông tin Quản lý thương mại quốc tế của Hoa Kỳ
9. Dữ liệu từ Statista.com
10. Số liệu từ Sở Công Thương TPHCM, Sở Kế hoạch và Đầu tư TPHCM.
11. Dữ liệu từ các trang web:
 - <https://asia.nikkei.com/Economy/Foreign-direct-investment-in-China-falls-to-30-year-low>
 - <https://china.ahk.de/publications/from-bricks-to-clicks-the-future-of-e-commerce-in-china-how-german-brands-can-win-in-chinas-e-commerce-market>
 - <https://chinapower.csis.org/china-belt-and-road-initiative/>
 - <https://vneconomy.vn/interactive-dau-moc-trong-quan-he-viet-nam-trung-quoc.htm>
 - <https://www.businessgo.hsbc.com/en/article/a-guide-to-chinas-business-culture-and-etiquette>
 - <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/china>
 - <https://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb/wjbz/>
 - https://www.mckinsey.com/cn/~/_media/mckinsey/locations/asia/greater%20china/our%20insights/in%20search%20of%20pockets%20of%20growth%20in%20china/2024%20mckinsey%20china%20consumer%20report.pdf
 - <https://www.payset.io/post/advantages-of-doing-business-in-china#:~:text=China%20offers%20numerous%20advantages%20for,skilled%20workforce%2C%20and%20technological%20advancements>
 - <https://www.tapchiconsan.org.vn/web/guest/the-gioi-van-de-su-kien/-/2018/946902/nhung-thay-doi-trong-chinh-sach-doi-ngoai-cua-trung-quoc-tu-sau-dai-hoi-xviii-den-nay.aspx>